

mtatkki

Hungarian Academy of Sciences
Centre for Social Sciences
Institute for Minority Studies

A PDF fájlok elektronikusan kereshetőek.

A dokumentum használatával elfogadom az
[Europeana felhasználói szabályzatát](#).

1991. aug. 20-án a Kerschbattal közösen el-
fogadták a törv. (szabványok) (szabványok)

dat.

6. § nemzeti nyelv-
3 § - 9 § - önk. költségvetés -
szociális, kollektív is
+ 19 § + 19 § ← közmű-
védelmi
22 §. a kös. nyelv van a
part. közművek
24 §. - közös nyelv

A NEMZETI ÉS ETNIKAI
KISEBBSÉGEK JOGAI RÓL

TÖRVÉNYTERVEZET

A NEMZETI ÉS ETNIKAI KISEBBSÉGEK JOGAIRÓL

Preambulum

A Magyar Köztársaság követve a magyar történelem legnemesebb hagyományait és értékeit, a népek és nemzetek közötti megértés és baráti együttműködés elősegítésének szándékával a demokrácia és a humanizmus iránti elkötelezettsége jegyében a nemzetközi jog szabályaiból, és az Alkotmányban rögzített elvekből kiindulva kinyilvánítja, hogy a nemzeti és etnikai önazonossághoz való jogot, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségek sajátos egyéni és közösségi jogait az egyetemes emberi jogok szerves részének tekinti és tiszteletben tartásuknak Magyarországon érvényt szerez.

Az egyenlőség és a szolidaritás eszméinek, az aktív kisebbségvédelem elveinek kinyilvánításakor az Országgyűlést az elfogadott egyetemes és európai jogi és erkölcsi normák figyelembevételével a kisebbségek iránti megbecsülés, az erkölcsi és a történelmi értékek tisztelete, a kisebbségek és a magyar nemzet közös létérdekeinek következetes képviselése vezérli.

Kinyilvánítja, hogy a Magyarországon élő nemzeti és etnikai kisebbségek történeti hagyományait, nyelvét, tárgyi és szellemi kultúráját, sajátosságait az egyéni és közösségi önazonosság nélkülözhetetlen feltételének tekinti. A kisebbségek sajátosságait olyan különleges értékek ismeri el, amelyek ápolását, védelmét, gyarapítását és fejlesztését a kisebbségekhez tartozó személyek és közösségek alapvető jogának tekinti. Ezen értékek megőrzése és gyarapítása közös érdeke az egész magyar társadalomnak és a kisebbségeknek, valamint az államok és nemzetek közösségének.

Figyelembe véve, hogy az önkormányzatok a demokratikus rendszer alapját képezik, a kisebbségi önkormányzatok létrehozását és tevékenységét az Országgyűlés a kisebbségek sajátos jogai érvényesítése egyik legfontosabb alapfeltételének tekinti.

A Magyar Köztársaság kinyilvánítja, hogy a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek államalkotó közösségek, érdekképviselői és művelődési szervezeteik pedig a társadalom alapvető intézményei. Indokoltnak és szükségesnek tartja, hogy számukra a kisebbségi helyzetből fakadó hátrányok ellensúlyozása érdekében külön törvényben jogokat biztosítson.

Ezen jogok összessége nem a többség adománya és nem a kisebbség kiváltsága. Forrásuk nem a nemzeti és etnikai kisebbségek számaránya, hanem a nemzeti és etnikai kisebbségek másságának tisztelete. E jogok minőségileg különböznek az általános állampolgári jogoktól. A nemzeti és etnikai kisebbségekhez tartozó személyeket és közösségeiket megillető jogokat és azok biztosítékait az Országgyűlés egységes törvénybe foglalja és hirdeti ki a következők szerint:

I. Fejezet

Alapelvek és értelmező rendelkezések

1. §

(1) A Magyar Köztársaságban élő nemzeti és etnikai kisebbségek részesei a nép hatalmának: államalkotó tényezők (Alk. 68.§ (1) bek.). A nemzeti és etnikai kisebbségek (a továbbiakban: kisebbségek) bárminemű hátrányos megkülönböztetése, a velük szembeni kirekesztő magatartás, a többség és kisebbség közötti egyenjogúságon alapuló partneri viszony megsértése a Magyar Köztársaság jogrendjébe ütközik.

(2) A nemzeti és etnikai önazonossághoz való jog, alapvető emberi jog, amely egyéneket és közösségeket egyaránt megillet.

(3) Minden kisebbségnek joga van arra, hogy nemzeti vagy etnikai közösségként létezzen és fennmaradjon.

(4) A kisebbségnek joga van a szülőföldhöz, e jogának elismeréséhez és oltalmához.

(5) A kisebbségek hátrányos megkülönböztetése az Alkotmány 70/A. §-ába ütközik.

2. §

A Magyar Köztársaság nem követ, nem ösztönöz és nem támogat olyan politikát:

- amely a kisebbséghez tartozók asszimilációját célozza vagy eredményezi,
- amely részben, vagy egészben a kisebbségek által lakott területek etnikai viszonyainak megváltoztatására irányul, vagy azt eredményezi.

3. §

(1) A Magyar Köztársaságban a kisebbségek alkotmányos joga helyi, területi és országos önkormányzatok létesítése.

(2) A kisebbségek demokratikusan választott önkormányzatai közttestületek. Ezen önkormányzatok alapvető feladata a kisebbségek érdekeinek védelme és képviselete, valamint a kulturális autonómiájuk gyakorlásának biztosítása.

(3) E feladataik ellátása érdekében jelen törvény szabályozza az önkormányzatok létrehozásának módját, azok jogait, kötelezettségeit, működési feltételeiket, kapcsolataikat az állam szerveivel.

4. §

E törvény értelmében nemzeti és etnikai kisebbség minden olyan a Magyar Köztársaság területén honos csoport/népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, tagjai a lakosság többi részétől nemzeti vagy etnikai sajátosságokban különböznek és olyan összetartozástudatról tesznek bizonyosságot, amely saját kultúrájuk, hagyományaik, nyelvük megőrzésére és történelmileg kialakult közösségeik sajátos érdekeinek védelmére irányul.

5. §

A kisebbségi jogok minden a 4. §-ban meghatározott magyar állampolgárságú személyt egyenlően megilletnek. E törvény alkalmazása szempontjából a magyar állampolgárral egy tekintet alá esnek azok a magyar állampolgársággal nem rendelkező személyek, akiknek közösségei legalább 30 éve állandó jelleggel, életvitelszerűen Magyarországon tartózkodnak és állandó tartózkodási engedéllyel rendelkeznek.

II. Fejezet

Egyéni kisebbségi jogok

6. §

(1) Valamely nemzeti, etnikai csoporthoz, kisebbséghez való tartozás vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga.

(2) A nemzeti és etnikai önazonossághoz való jog és ilyen kisebbséghez való tartozás vállalása és kinyilvánítása nem zárja ki a kettős vagy többes kötődés elismerését.

(3) E jog bárminemű csorbítását, illetőleg az egyén nemzeti, etnikai kisebbséghez való tartozása miatti sérelmét vagy hátrányos megkülönböztetését a törvény bünteti.

7. §

(1) A kisebbséghez tartozó személynek joga van a törvény előtti egyenlőségre, a politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális esélyegyenlőségre. Kisebbségi mivoltából keletkező sérelem vagy hátrányos megkülönböztetés esetén bírósági védelem illeti meg.

(2) A Magyar Köztársaság különösen a jogalkotás, a közélet, az államigazgatás, a gazdaság, a kultúra és az oktatás területén megfelelő, hatékony intézkedésekkel biztosítja a nemzeti és etnikai kisebbségekhez tartozó személyek számára az emberi jogok, az alapvető szabadságjogok és az alkotmányba foglalt jogok egyenlő és teljes érvényesülését.

8. §

(1) A Magyar Köztársaság szigorúan büntetni rendeli állampolgárai bármilyen hátrányos megkülönböztetését faj, bőrszín, nyelv, vallás, nemzeti vagy más egyéb helyzet szerint. (Alk. 70/A) (Btk. 156. §, 157. §).

(2) A kisebbségi önkormányzatok, egyesületek és szervezetek jogosultak - az ügyvédekre és jogtanácsosokra vonatkozó hatályos szabályoknak megfelelően - saját jogsegélyszolgálati, jogvédő, illetőleg jogi képviselési irodák létrehozására.

9. §

(1) A kisebbségekhez tartozó magyar állampolgároknak joguk van a politikai életben való részvételre, kisebbségi egyesületek, szervezetek, pártok, valamint önkormányzatok létrehozására.

(2) Magyar állampolgársággal nem rendelkező személyek esetében - e jog gyakorlását illetően más törvények, illetőleg a kisebbségi önkormányzatokra vonatkozóan - a jelen törvény 5. §-a irányadó.

10. §

(1) A Magyar Köztársaság az erőszakos ki- és áttelepítést tiltja és azzal szemben védelmet biztosít.

(2) A közigazgatási egységek és választókerületek határainak megvonásánál, a település és gazdaságfejlesztési, valamint környezetvédelmi tervek kidolgozása során a Magyar Köztársaság kötelezettséget vállal a kisebbségek által lakott területek kapcsolatai, gazdasági érdekei és kialakult hagyományai kellő figyelembevételére.

11. §

A kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van családi kapcsolataik ápolásához, a család intézményének és egységének védelméhez, a családra vonatkozó kisebbségi hagyományok tiszteletbentartásához, családi ünnepeiknek anyanyelven történő megtartásához.

12. §

(1) A kisebbséghez tartozó személynek joga van nevének anyanyelve szabályai szerinti használatához és a hivatalos okmányokban való feltüntetéséhez.

(2) Anyanyelvét szóban és írásban szabadon használhatja a köz- és magánélet minden területén.

(3) Hivatali és bírósági eljárás során az anyanyelv használatából eredő többletköltségeket (tolmács, fordítás) az állam fedezi.

13. §

A kisebbséghez tartozó személynek joga van:

- a) anyanyelvének, történelmének, kultúrájának, hagyományainak megismeréséhez, ápolásához, gyarapításához és továbbadásához,
- b) vallásának zavartalan gyakorlásához,
- c) az oktatáshoz és művelődéshez anyanyelvén,
- d) a közélet alapvető információinak anyanyelven történő megismeréséhez,
- e) a személyi adatok védelméhez.

14. §

A kisebbségekhez tartozó személy - azonos feltételek megléte esetén - előnyt élvez a kisebbségi lakosság ügyeivel is foglalkozó hivatalokban a munkakörök betöltésénél.

15. §

(1) A kisebbségeket megilleti a széleskörű nemzetközi kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának joga. A kisebbségekhez tartozó személyeknek és szervezeteiknek joguk van mind az anyaországok (nyelvnemzetek) állami és közösségi intézményeivel, mind a más országokban élő kisebbségekkel való kapcsolattartásra.

(2) Amennyiben tanulmányaikat olyan országokban folytatják, ahol anyanyelvükön oktató egyetemek, főiskolák, illetve egyéb tanintézetek működnek, az ott nyert okleveleket, bizonyítványokat a hatályos törvényekre és nemzetközi megállapodásokra figyelemmel a Magyar Köztársaságban szerzett megfelelő oklevéllel, bizonyítvánnyal egyenértékűnek kell tekinteni.

III. Fejezet

A kisebbségek közösségi jogai

16. §

A kisebbségi önazonosság megőrzése, ápolása, erősítése és átörökítése a nemzeti és etnikai kisebbségek elidegeníthetetlen közösségi joga.

17. §

A kisebbségek joga történelmi hagyományai, nyelvük ápolása és fejlesztése, tárgyi és szellemi kultúrájuk megőrzése és gyarapítása.

18. §

(1) A kisebbségek szervezeteket, helyi, területi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

(2) Az önkormányzat önálló jogi személy, alapszabályát a törvény keretei között maga határozza meg, vagyonával önállóan gazdálkodik.

19. §

(1) A kisebbségi közösségek érdekeit az állami és társadalmi élet különböző területein önkormányzataik útján is képviselik és érvényesítik.

(2) Ennek során az önkormányzat:

- a) részt vesz a kisebbséget érintő állami döntések előkészítésében,
- b) fellép a kisebbségek egyéni és közösségi jogainak és érdekeinek védelmében.

(3) Az önkormányzat gazdasági, népjóléti, kulturális, oktatási, tudományos, tömegtájékoztatási, érdekvédelmi és más intézményeket létesíthet és működtethet.

20. §

(1) A kisebbségi közösségeknek joguk van:

- kommunikációs esélyegyenlőségre,
- anyanyelvű alsó-, közép- és felsőfokú oktatásra,
- a saját kultúra, tudomány fenntartására és fejlesztésére, az ehhez szükséges - e törvényben szabályozott - intézményhálózat fenntartására.

(2) A Magyar Köztársaság biztosítja a kisebbségi közösségeknek rendezvényeik és ünnepeik zavartalan megtartásához, építészeti és kulturális emlékeik, hagyományaik megőrzéséhez, ápolásához és átörökítéséhez, jelképeik használatához fűződő jogait.

21. §

A kisebbségek joga részt venni a kulturális-kisebbségi és jogvédő szervezetek tevékenységében, illetőleg a kulturális autonómia és az érdekképviselés területén együttműködni olyan államok szerveivel, amelyekben a csoport/népcsoport többséget alkot, valamint más államokban működő kisebbségi szervezetekkel.

22. §

(1) A Magyar Köztársaság törvényei az ország területén élő nemzeti és etnikai kisebbségek képviseletét biztosítják. (Alk. 68. § (3) bek.).

(2) A kisebbségeknek joguk van a parlamenti képviseletre.

(3) A kisebbségek parlamenti képviseletéről szóló szabályokat a záró rendelkezések tartalmazzák.

23. §

(1) A kisebbségeknek - önkormányzataik közreműködésével - joguk van részt venni a bíráskodásban.

(2) A kisebbségi önkormányzatok - miként a területi önkormányzatok - jogosultak 1-1 népi ülnököt delegálni a területileg illetékes bíróságához.

(3) A bíróságokról szóló 1972. évi IV. tv. módosítására vonatkozó szabályokat a záró rendelkezések tartalmazzák.

24. §

(1) E törvény a kisebbségi egyéni és közösségi jogok törvényes garanciáit a kisebbségi önkormányzatokról, a kulturális autonómiáról, a nyelvhasználatról és a finanszírozási rendszerről szóló fejezetekben határozza meg.

IV. Fejezet

A kisebbségek önkormányzatai

25. §

(1) A kisebbségek helyi, területi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

(2) A több közigazgatási egység területén (több község vagy város, egy vagy több megye, egy vagy több kerület, főváros, régió) kialakítandó, illetőleg kialakított kisebbségi önkormányzat a területi önkormányzat. A helyi és területi önkormányzat jogállása azonos, a területi önkormányzat funkciói azonban az egész területre kiterjednek (továbbiakban egységesen: kisebbségi önkormányzat).

(3) A kisebbségi önkormányzat önkéntes akaratelhatározás alapján e törvényben szabályozott módon jön létre.

(4) A kisebbségi önkormányzat közjogi jogosítványokkal fölrüházott testület, amely ezen törvényben és más törvényekben meghatározott hatáskörrel rendelkezik.

26. §

A kisebbségi önkormányzat az a jogi személyiséggel rendelkező közttestület, amely alapszabályában rögzíti kisebbségi önkormányzati jellegét és azt, hogy mely nemzeti vagy etnikai kisebbség képviselőjét tekinti feladatának.

A kisebbségi önkormányzatok választása

27. §

(1) A kisebbségi önkormányzat általános, titkos és egyenlő választás alapján jön létre.

(2) A választás megtartásához legkevesebb 30, legalább 1 éve helyben lakó, magát a kisebbséghez tartozónak valló, választójogosult személy írásbeli kérelme szükséges.

(3) A kérelmet a helyi választási bizottságnak kell megküldeni, a cél megjelölésével és a személyi adatok (név, lakcím, személyi igazolványszám) feltüntetésével.

(4) Az előző feltételek fennállása esetén a helyi választási bizottság a helyben szokásos módon hirdetményt tesz közzé a jelölés lehetőségéről.

(5) A kisebbségi önkormányzati választás előkészítése, a jelölés és a szavazás lebonyolítása, valamint a mandátumok átadása a helyi választási bizottság feladata. Szervezetére és működésére e törvényben szabályozott eltérésekkel a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló törvény megfelelő rendelkezései az irányadók.

28. §

(1) A kisebbségi önkormányzati tagságra jelölt személy akkor kerülhet fel a választási listára, ha 15 választópolgár erre írásban, megfelelő formában (név, lakcím, személyi igazolványszám, aláírás, dátum, célmegjelölés) javaslatot tesz.

(2) Egy választópolgár csak három jelöltet javasolhat.

29. §

(1) A jelölésre a hirdetmény közzétételétől számítva három hét áll rendelkezésre.

(2) Ennek letelte után a helyi választási bizottság 10 napra közzéteszi a jelöltek névsorát és egyben - legkorábban a közzétételtől számított 17 nap, legkésőbb 25 nap közötti - megfelelő időpontra kitűzi a szavazás idejét, és gondoskodik a lebonyolítás feltételeiről.

(3) A kisebbségi önkormányzatok mandátuma e törvény hatálybalépését követő első alkalommal a helyi önkormányzatok mandátumáig tart. A továbbiakban a kisebbségi önkormányzati választásokat a helyi önkormányzati választásokkal együtt kell megrendezni. Ennek részletes szabályairól külön törvény rendelkezik.

(4) A kisebbségi önkormányzat a jelöltek számára elképzeléseik és programjuk ismertetésére, egyenlő feltételek alapján a helyben szokásos módon (helyi sajtó, kábeltelevízió, falragasz, gyűlésterem stb.) ingyenes fórumot biztosít.

(5) A szavazás módjára a helyi önkormányzati választásról szóló törvény rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

(6) A szavazás érvényes: helyi önkormányzati választás során leadott 50, területinél (több község, város) 70, megyeinél 100 érvényes szavazat alapján.

(7) Megválasztottnak az az 5 jelölt tekinthető, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta.

30. §

(1) A kisebbségi önkormányzat a mandátumok átadásától számított 30 napon belül ül össze. Az összehívásról a választási bizottság elnöke gondoskodik és egyben az első ülésen elnököl.

(2) Az önkormányzat a szervezetére és működésére vonatkozó szabályokat e törvény keretei között maga állapítja meg.

Országos önkormányzat megalakítása

31. §

(1) A nemzeti és etnikai kisebbség országos önkormányzatának megalapítási szándékát, - közös nyilatkozatot tartalmazó okiratban - legalább 12 kisebbségi önkormányzat - a NEKH elnökével közli.

(2) Egy kisebbség csak egy országos önkormányzatot hozhat létre. Több kisebbség - közös - társult országos önkormányzatot alakíthat.

(3) "A" Ha a kisebbség nem rendelkezik az (1) bekezdésben szabályozott feltételekkel, az országos önkormányzat létrehozását legalább 500 egyesületi tag (egy vagy több egyesületből) kezdeményezheti.

"B" Ha a kisebbség nem rendelkezik az (1) bekezdésben szabályozott feltételekkel, az országos önkormányzat létrehozását legalább 300 egyesületi tag (egy vagy több egyesületből) kezdeményezheti.

(4) Az Országos Önkormányzat mandátuma 4 év. Az első alkalommal a következő helyi önkormányzati választásokig tart.

32. §

A törvényes kezdeményezést követően a NEKH elnöke 10 napon belül nyilvánosságra hozza azt és felhívja az érdekelteket a csatlakozásra, majd attól számított 30-60 napon belül összehívja a kisebbség országos önkormányzatának alakuló ülését.

33. §

(1) Az országos kisebbségi önkormányzat közgyűlését az arányos képviselet elvének megfelelően a helyi kisebbségi önkormányzatok és a kisebbségi egyesületek küldöttei alkotják e törvényben részletezett módon.

(2) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat alakuló közgyűlésének előkészítésére összehívott Előkészítő Bizottságba minden kezdeményező kisebbségi szervezet (kisebbségi önkormányzat vagy egyesület) 1-1 tagot delegál.

(3) Az Előkészítő Bizottság megállapítja a Közgyűlés létszámát, ami nem lehet kevesebb mint 50.

(4) A megállapított létszámú közgyűlés mandátumai a kezdeményező szervezetek által képviselt tagság (szavazók) arányában oszlik meg oly módon, hogy az egyesületeknél az igazolt taglétszámot, helyi kisebbségi önkormányzatok esetében a helyi választásokon leadott érvényes szavazatokat kell alapul venni.

Töredékmandátum esetén 0,5 % alatt lefelé, egyébként felfelé kell kerekíteni, de legalább 1 mandátum szervezetenként.

(5) Ha a kisebbségi egyesület és a helyi kisebbségi önkormányzat működési területe egybeesik - a többszörös képviselő kizárása érdekében - csak utóbbi választhat küldötteket az országos önkormányzatba.

(6) A küldöttválasztás módjára az egyesülési törvény, illetve az egyesületek és a helyi önkormányzatok alapszabályainak megfelelő rendelkezései irányadók.

34. §

(1) Az előkészítés során a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal elnöke javasolja a kezdeményezőknek az alapszabály tervezet kidolgozását és az Országos Kisebbségi Önkormányzati Közgyűlés előkészítése érdekében Előkészítő Bizottság létrehozását.

(2) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat létrejöttével kapcsolatos állami finanszírozási feladatokról, különösen az önkormányzat vagyonáról, működési feltételeinek biztosításáról e törvény VII. fejezetében foglaltak, a jelenlegi országos kisebbségi szervezeteket érintő átmeneti szabályokra a záró rendelkezések az irányadók.

35. §

(1) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat megalakulását követően létrejövő kisebbségi önkormányzatok és szervezetek delegátusai az országos kisebbségi önkormányzat tagjaivá válhatnak. Ilyen esetben a közgyűlés létszámát arányosan növelni kell.

(2) Jelentkezésük és mandátumuk igazolása után az önkormányzat 15 napon belül köteles számukra helyet biztosítani. Vitáik esetén a bíróság dönt.

(3) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat alakuló közgyűlése akkor határozatképes, ha a kezdeményezők delegátusainak legalább kétharmada jelen van.

36. §

Alakuló ülésén a közgyűlés dönt az országos autonómia létesítéséről, alapszabályának létrehozásáról, testületeinek és tisztségviselőinek megválasztásáról.

37. §

(1) A közgyűlés döntéseit szótöbbséggel hozza meg.

(2) Ez alól kivételt képeznek a személyi döntések, az alapszabály megállapítása, valamint a kisebbségi önkormányzati rendeletek megalkotása, amelyekhez kétharmados szótöbbség szükséges.

(3) Az alakuló ülés megválasztja a Kisebbségi Önkormányzat operatív vezető testületét, ellenőrző és egyéb bizottságait.

Az Országos Kisebbségi Önkormányzat feladatai
és hatásköre

38. §

- (1) "A" Az Országos Kisebbségi Önkormányzat ellátja a kisebbség országos érdekeinek képviselését és védelmét. A kisebbség kulturális autonómiájának megteremtése érdekében intézményeket hoz létre és koordinálja működésüket.
- (1) "B" Az Országos Kisebbségi Önkormányzat feladata a kisebbség országos érdekeinek képviselése és védelme, valamint a kisebbség kulturális autonómiájának megvalósítása, az ehhez szükséges tevékenységek ellátása, intézkedések megtétele, szabályok megalkotása, intézmények létrehozása és működtetése.
- (2) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat e törvényben részletesen nem szabályozott szervezeti, működési, képviselési, irányítási feladatait alapszabályában rendezi.
- (3) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat rendeletei sorszámmal, a dátum és a megalkotó önkormányzat nevének rövidítésével kerülnek kihirdetésre ügykezelési nyelven és magyarul. Értelmezési vita esetén a magyar nyelvű szöveg tekintendő mérvadónak.
- (4) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat alapszabályát és rendeleteit a Magyar Közlönyben teszi közzé.

39. §

(1) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat rendeleteiben szabályozza:

- intézményei alapítását és megállapítja ezen intézmények működésének szabályait,
- költségvetését, a rendelkezésre álló forrásainak felhasználásáért, zárszámadását és vagyonleltárja megállapítását,
- az önkormányzati törzsvagyon körét,
- megállapítja a kisebbségi önkormányzat nevét és jelképeit,
- ünnepeit,
- védett műemlékei, emlékhelyei körét és a védelem szabályait,
- kitüntetéseit, odaítélésük feltételeit és szabályait,
- meghatározza a kisebbségi oktatás törzsanyagát az óvodákban, az általános- és középiskolákban,
- megállapítja a kisebbségi nyelvű és tárgyú oktatás ellenőrzésére szolgáló intézményrendszer (tanfelügyelet) szervezeti és működési rendjét, valamint elveit,
- meghatározza azokat az álláshelyeket, amelyek betöltéséhez a kisebbségi nyelvismeret kötelező, továbbá a nyelvismeret igazolására szolgáló vizsga követelményeit és letételének módját, figyelemmel a 14. §-ban foglaltakra.

(2) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat határoz:

- a rendelkezésre álló rádió- és televízió frekvencia felhasználásának módjáról és elveiről,
- sajtóközleményeinek közzétételéről és módjáról,
- a rendelkezésre álló közszolgálati rádió- és televízió műsoridő felhasználásának elveiről,
- megadja vagy megtagadja hozzájárulását kisebbségi tárgyú állami statisztikai adatgyűjtésekhez,

- mindazokban a kérdésekben, amelyeket törvény vagy egyéb jogszabály hatáskörébe utal.

40. §

Az Országos Kisebbségi Önkormányzat tagja és meghatalmazott képviselője (alkalmazottja) e minőségében eljárva hivatalos személynek minősül és ennek megfelelő védelemben részesül.

41. §

- (1) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat jogosult ülnököket (esküdteket) választani a megyei bíróságokba.
- (2) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat jogosult - többségi arányban - tagokat delegálni az állami közszolgálati médiák (rádió, televízió, hírügynökség) kisebbségi szerkesztőségeit irányító kuratóriumokba.
- (3) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat véleményt nyilvánít az általa képviselt kisebbséget érintő törvény és más jogszabály tervezetéről.
- (4) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat véleményezési joga a (3) bekezdésben említetteken túlmenően kiterjed különösen:
 - a kisebbségekről, a sajtóról, (médiákról), a közoktatásról,
 - a büntetőtörvényről és büntető eljárásról, az egyesülési és gyülekezési jogról, a helyi önkormányzatokról és az
 - állami költségvetésről szóló törvények tervezeteire.

(5) Az Országos Önkormányzat eltérő véleményét mellékletként csatolni kell a jogszabálytervezethez.

42. §

- (1) "A" A Kormány a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal útján segíti és szervezi a kisebbségek jogainak és sajátos érdekeinek érvényesülését. Támogatja és segíti a helyi és országos kisebbségi önkormányzatok munkáját.
- "B" A Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal az érintett tárcák - így különösen a Művelődési és Közoktatási, a Környezetvédelmi és Településfejlesztési, a Belügy-, a Pénzügy-, a Munkaügyi- és Népjóléti Minisztérium bevonásával - segíti a kisebbségek jogainak és sajátos érdekeinek érvényesülését. Évente legalább egy alkalommal áttekinti a hazai kisebbségek helyzetét és arról beszámol az Országgyűlésnek.
- (2) "A" A Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal az érintett tárcák - így különösen a Művelődési és Közoktatási, a Környezetvédelmi és Településfejlesztési, a Belügy-, a Pénzügy-, a Munkaügyi-, és a Népjóléti Minisztérium bevonásával - választási ciklusonként legalább két alkalommal áttekinti a hazai kisebbségek helyzetét és arról beszámol az Országgyűlésnek.
- "B" Az "A" megoldási javaslat (3) bekezdésében foglaltakkal azonos.

- (3) "A" A beszámoló elkészítésébe be kell vonni a Kisebbségek Országos Önkormányzatait. Azok eltérő véleményét külön fel kell tüntetni.

43. §

(1) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat a kisebbséget érintő kérdésben megkeresheti az illetékes állami szervet, tőle adatot, tájékoztatást, állásfoglalást kérhet, annak javaslatot tehet, intézkedés megtételét kérheti.

(2) A kisebbségre sérelmes állami döntés ellen az Országos Önkormányzat a kisebbség képviselőjében a Közigazgatási Bírósághoz fordulhat.

A helyi és területi (továbbiakban: helyi önkormányzat) önkormányzatok feladatai és hatásköre

44. §

(1) A helyi önkormányzat a kisebbség helyzetét érintő bármely kérdésben a hatáskörrel rendelkező állami szerv vezetőjéhez, illetőleg a helyi önkormányzat képviselőtestületéhez fordulhat és:

a) tájékoztatást, adatot, szakmai és jogértelmezési kérdésben állásfoglalást (továbbiakban: tájékoztatás) kérhet,

b) javaslatot tehet, intézkedés megtételét kezdeményezheti,

c) az állami (önkormányzat) szerv által irányított intézmény működésével, illetőleg az általuk kibocsátott rendelkezéssel, jogi irányítási eszközzel és egyéb döntéssel kapcsolatban véleményt nyilváníthat, kifogással élhet, kezdeményezheti annak megváltoztatását vagy visszavonását.

(2) A megkeresett szerv a megkeresésre 30 napon belül köteles érdemben válaszolni, intézkedni.

(3) Ha a tájékoztatás, illetőleg a válaszadás vagy az intézkedés nem a megkeresett szerv hatáskörébe tartozik, az köteles a megkeresést 3 napon belül áttenni a hatáskörrel rendelkező szervhez és a megkereső kisebbségi önkormányzatot egyidejűleg tájékoztatni.

(4) A (2) és (3) bekezdésben foglaltak megsértése esetén a kisebbségi önkormányzat a kisebbségi jogok országgyűlési biztosához fordulhat, aki 30 napon belül a mulasztás megszüntetése érdekében intézkedni köteles.

45. §

(1) A helyi kisebbségi önkormányzat véleményezi a kisebbség helyzetét érintő helyi önkormányzati rendelet, - illetőleg - döntés tervezetét. A helyi önkormányzat képviselőtestületének a jelen bekezdésben említett kérdésekkel foglalkozó ülésére a helyi kisebbségi önkormányzat képviselőjét tanácskozási joggal meg kell hívni.

(2) Az oktatási intézmények vezetőinek kinevezése, illetőleg a képzést érintő döntések meghozatala esetén az illetékes kisebbségi önkormányzat vagy egyesület egyetértése szükséges.

(3) A kisebbségek által lakott települések történelmi és építészeti emlékeinek megőrzésével és ápolásával kapcsolatos jogszabályok, valamint terület- és településfejlesztési tervek kidolgozása, ilyen tárgyú önkormányzati rendelet vagy rendezési terv esetében a helyi kisebbségi önkormányzat egyetértésére van szükség.

46. §

(1) Az önkormányzat megalkotja saját alapszabályát. Ezen alapszabály, illetőleg annak rendelkezései nem állhatnak szemben a hatályos jogszabályok rendelkezéseivel. Az alapszabályban meg kell határozni az önkormányzat működésével kapcsolatos szabályokat, különösen:

- a közgyűlés vezetésére,
- az önkormányzat képviseletére,
- az önkormányzat szervezetére,
- az ülések gyakoriságára,
- a határozathozatal módjára,
- a tisztségviselők jogállására stb. vonatkozó szabályokat.

(2) A közgyűlés első ülésén megválasztja az önkormányzat elnökét és vezetőségét. Az alapszabály megalkotásáig átmeneti rendelkezéseket alkot a közgyűlés hivatali ügymenetének megszervezése érdekében és beszámolási kötelezettség mellett felhatalmazza az önkormányzat elnökét az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatok ellátására.

47. §

(1) A kisebbségi önkormányzat a helyi és a területi önkormányzattal vagy önkormányzatokkal, illetőleg más állami szervekkel megállapodhat oktatási, kulturális, sport vagy más intézmények átvételében. A megállapodás alapján a kisebbségi önkormányzat átveszi az intézmény teljes vagyonát (ingó és ingatlan) és költségvetését. Az átvételt követően a kisebbségi önkormányzat köteles gondoskodni az intézmény funkcióinak megfelelő működtetéséről és üzemeltetéséről.

(2) A kisebbségi önkormányzat jogosult saját intézmények, vállalatok és más gazdasági célú szervezetek alapítására.

(3) "A" A kisebbségi önkormányzat saját működésének biztosítása érdekében:

- meghatározza költségvetését, a rendelkezésre álló forrásainak felhasználását, zárszámadását és vagyonleltárát,
- meghatározza az önkormányzati törzsvagyon körét,
- megállapítja a kisebbségi önkormányzat nevét és jelképeit, ünnepeit, továbbá a védett műemlékei és emlékhelyei körét, a védelem szabályait, kiüntetéseit, odaítélésük feltételeit, valamint szabályait.

"B" A kisebbségi önkormányzat saját működésének biztosítása érdekében:

- meghatározza költségvetését, a rendelkezésre álló forrásainak felhasználását, zárszámadását és vagyonleltárát,
- megállapítja a kisebbségi önkormányzat nevét és jelképeit, ünnepeit, továbbá a védett műemlékei és emlékhelyei körét, a védelem szabályait, kiüntetéseit, odaítélésük feltételeit, valamint szabályait.

(4) A kisebbségi önkormányzat funkcióinak ellátása érdekében pályázatokat írhat ki, ösztöndíjakat alapíthat, részt vehet a helyi közszolgálati médiák kisebbségi műsorainak szerkesztésében.

(5) A kisebbségi önkormányzat az 1971. évi IV. törvény 75. §-a alapján népi ülnököket választhat a helyi bíróságokba.

48. §

(1) A kisebbségi önkormányzatok kapcsolatot tarthatnak a kisebbségi szervezetekkel, egyesületekkel.

(2) A kisebbségi szervezetek, intézmények, egyesületek stb. a nemzetiségi kultúra, oktatás, tudomány céljára kiírásra kerülő állami pályázatokon az önkormányzatokéval azonos feltételek mellett indulhatnak.

(3) A kisebbségi önkormányzatok más nemzetiségi szervezetekkel, egyesületekkel együttműködési megállapodásokat köthetnek, egymással nem állnak alá- és fölérendeltségi viszonyban.

(4) "A" A nemzetiségi kultúra, az anyanyelv, a hírközlés költségvetési támogatása a szervezeti formától függetlenül, minden folyamatosan tevékenykedő kisebbségi szervezetet megillet.

"B" A nemzetiségi kultúra, az érdekképviselés, az anyanyelv, a hírközlés állami költségvetési támogatása a szervezeti formától függetlenül, minden folyamatosan tevékenykedő kisebbségi szervezetet megillet.

49. §

(1) "A" A kisebbségi önkormányzat illetékességi körében biztosítja a törvények és más jogszabályok, továbbá az 1990. évi LXV. törvény alapján létrejövő és működő helyi önkormányzatok rendeleteinek és határozatainak végrehajtását.

"B" A fenti bekezdésben foglaltak a törvénytervezet szövegéből elhagyásra kerülnek. Ezért a (2) bekezdés (1) bekezdésre, a (3) és (4) bekezdés (2) és (3) bekezdésre változik.

(2) "A" A kisebbségi önkormányzat a helyi és területi önkormányzat hatósági ügyekben hozott döntései ellen, amennyiben azok jogát vagy jogos érdekét sértik, az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint jogorvoslással élhet. A jogerős államigazgatási határozat a hatályos jogszabályoknak megfelelően a közigazgatási bíróság előtt keresettel támadható meg.

"B" Az "A" megoldási javaslat a következő mondattal egészül ki: a keresetnek a végrehajtásra halasztó hatálya van.

(3) Egyéb jogsérelem esetén, nem hatósági ügyekben a kisebbségi önkormányzat szószólója útján érvényesíti jogait.

(4) A kisebbségi önkormányzat alkotmányos jogainak biztosítása érdekében az Alkotmánybíróságról szóló törvény alapján az Alkotmánybírósághoz fordulhat.

50. §

(1) A helyi és területi önkormányzatok nem határozhatnak vagy rendelkezhetnek olyan kérdésekben, amelyek a kisebbségi önkormányzat hatáskörébe tartoznak.

(2) Az állami szervek a kisebbségi önkormányzatok hatáskörébe tartozó, de hozzájuk érkező kérelmek, beadványok, panaszok stb. esetében kötelesek hatáskörük hiányát megállapítani és az ügyet az illetékes kisebbségi önkormányzathoz áttenni.

(3) A kisebbségi önkormányzatok - egymás közötti - vitáinak elbírálása a bíróság hatáskörébe tartozik.

A nemzeti és etnikai kisebbségek szószólója

51. §

(1) A helyi és területi önkormányzatok az 1990. évi LXV. törvény (továbbiakban: önkormányzati törvény) 12. § (5) bekezdésében meghatározott jogaikat a nemzeti és etnikai kisebbségi helyi szószóló (továbbiakban: szószóló) közreműködésével érvényesítik.

A szószóló jogosult arra, hogy:

- a) tanácskozási joggal részt vegyen a képviselőtestület, illetőleg annak bármely bizottsága ülésén, a zárt üléseket is beleértve: azokra a szószólót meg kell hívni,

- b) javasolja a polgármesternek, illetőleg a bizottság elnökének a képviselőtestület (bizottság) feladatkörébe tartozó - a kisebbségek helyzetét érintő - ügy megtárgyalását, így különösen, kisebbségi bizottság vagy településrészi önkormányzat létrehozását, továbbá kezdeményezze, hogy a képviselőtestület vizsgálja felül bizottságának döntését.
A szószóló javaslatát az önkormányzat (bizottság) legközelebbi ülése elé kell terjeszteni és dönteni kell a kérdés napirendre tűzéséről, valamint az előkészítés módjáról,
- c) a képviselőtestület, illetőleg annak bizottsága ülésén a polgármestertől (alpolgármestertől), jegyzőtől, a bizottság elnökétől a kisebbség helyzetét érintő önkormányzati ügyekben felvilágosítást kérjen, amelyre az ülésen, vagy - legkésőbb 15 napon belül írásban - érdemi választ kell adni,
- d) a Polgármesteri Hivataltól igényelje a szószólói munkához szükséges tájékoztatást, ügyviteli közreműködést, közérdekű ügyben kezdeményezze a Polgármesteri Hivatal intézkedését, amelyre a Hivatal 15 napon belül érdemi választ köteles adni,
- e) véleményét előzetesen kikérjék a kisebbség jogait, kötelezettségeit érintő önkormányzati rendelet megalkotása, illetőleg a kisebbség helyzetét általánosan érintő intézkedés meghozatala előtt,

f) javasolja, hogy a képviselőtestület a kisebbség helyzetével összefüggő - az önkormányzati jogokat, illetőleg az önkormányzat feladatát és hatáskörét érintő kérdésben - az önkormányzati törvény 101. §-ának (1) bekezdésében foglalt módon - az adott kérdésben hatáskörrel rendelkező állami szervhez forduljon.

(2) "A" A b) és c) pont alatti esetekben kérelmére írásban is benyújtott hozzászólását a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni, illetőleg véleményét rögzíteni kell a jegyzőkönyvben.
("B" változatban (3) bekezdésre módosul.)

"B" Azokon a településeken, ahol az (1) bekezdésben leírt módon szószólót nem választottak, annak feladatait a helyi kisebbségi önkormányzat látja el.

(3) A b) és e) pontokban meghatározott kérdéseknek a képviselőtestület ülésén történő megvitatását a szószóló igazolt távolléte esetén, kérelmére egy ízben el kell napolni. ("B" változatban (4) bekezdésre módosul.)

52. §

A szószóló képviseleti és érdekvédelmi tevékenysége során hivatalos személynek minősül.

V. Fejezet

A Nemzeti és Etnikai Kisebbségek Kulturális autonómiája

53. §

(1) Minden kisebbséget megillet saját országos oktatási, nevelési, kulturális, tudományos intézményhálózat kialakításának joga.

(2) Az intézményrendszer alapelemei:

- a) megfelelő oktatási, nevelési és képzési hálózat az óvodától az egyetemig,
- b) országos kulturális, művészeti, tudományos intézmény,
- c) önálló sajtóorgánum(ok), kiadó és hírszolgáltatás,
- d) anyanyelvű rádió- és televízióműsor,
- f) múzeumi kiállítóhely országos gyűjtőkörrel.

54. §

(1) A nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó gyermek, szülője vagy gondviselője döntésének megfelelően anyanyelvén, illetőleg anyanyelvén és magyar nyelven is részesülhet oktatásban. A kisebbségi anyanyelvű és anyanyelvi oktatásának költségeit az állam fedezi.

(2) A nemzeti és etnikai kisebbségek nyelve az oktatás valamennyi fokán tanulható.

(3) A kisebbségek oktatása, nevelése kisebbségi iskolában (óvodában) vagy kisebbségi iskolában, osztályban (csoportban), kivételesen pedig fakultációs órákon történhet.

(4) 8 tanuló jelentkezése esetén a kisebbségi iskolában osztály (csoport) létrehozása kötelező.

(5) Az érintett szülők vagy a kisebbségi önkormányzat kezdeményezésére körzeti kisebbségi iskola (osztály) szervezhető.

(6) Ha valamely nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek száma egy iskolában nem éri el a 8 főt és számukra az előző bekezdések szerinti anyanyelvi oktatás nem biztosítható, részükre a szülő kérésére tanulócsoportoktól független (összevont), fakultációs anyanyelvi órák formájában kell az oktatást biztosítani.

(7) A kisebbségi iskolában (osztályban) biztosítani kell a kisebbség történelmének tanítását és kulturális hagyományainak megismerését.

55. §

(1) A kisebbségi oktatásra irányuló igények felmérésében és az oktatás megszervezésében a települési és kisebbségi önkormányzatok kötelesek együttműködni.

(2) A kisebbségek oktatásának biztosítása, illetőleg anyanyelvű pedagógusok képzése állami feladat, amelyről az állam a kisebbség számarányának és sajátosságainak figyelembevételével szervezetteren gondoskodik.

(3) Az állam nemzetközi egyezmények révén gondoskodik a kisebbségek nyelvén oktató külföldi intézményekben való képzéséről, beleértve a felsőoktatást és a továbbképzést is.

(4) A kisebbségek nyelvén oktatók iránti igény kielégítése végett az állam támogatja a kisebbségek anyaországában (nyelvországában) képzett oktatók magyarországi alkalmazását.

(5) Az állam nemzetközi megállapodásokkal is elősegíti a kisebbségekhez tartozó tanulók külföldi oktatási intézményekben történő képzését.

56. §

(1) Állami oktatási intézményt a kisebbségi önkormányzat, - amennyiben megfelelő színvonalú működését biztosítani tudja - megállapodással saját tulajdonába vehet, költségvetésével együtt.

(2) A tulajdonba átadott állami iskola jogállására, valamint a neki nyújtott állami támogatás mértékére és feltételeire a kisebbségi önkormányzat által létesített, illetőleg fenntartott iskolára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(3) A kisebbségi önkormányzat oktatási tevékenységet szervezhet, ideértve a kisebbségi - az oktatásról szóló törvény alapján működő - oktatási intézmény létesítésének és fenntartásának jogát is.

(4) Kisebbségi szervezet vagy magánszemély bármely szintű vagy jellegű kisebbségi oktatási intézményt létrehozhat, illetőleg fenntarthat.

57. §

A kisebbségi oktatási intézményt elsősorban a megfelelő kisebbséghez tartozók vehetik igénybe. Ezekben az oktatási intézményekben más is folytathat tanulmányokat. A felvétel (beiratkozás) előzetesen nyilvánosságra hozott szabályok alapján történhet.

58. §

A magyar nyelv oktatását - az elsajátítását biztosító óraszámban és színvonalon - a kisebbségi oktatási intézményben is lehetővé kell tenni.

59. §

(1) A kisebbségi szervezetek közművelődési tevékenységet folytathatnak, intézményeket hozhatnak létre, amelyek nemzetközi kapcsolatokat tarthatnak fenn.

(2) A központi és települési önkormányzati oktatási és közművelődési intézmények kötelesek a kisebbségek közművelődési, oktatási nevelését, tevékenységét támogatni, a kisebbségi lakosság véleményezett számarányának megfelelően költségvetésük meghatározott részét a kisebbségi önkormányzat vagy egyesület részére átadhatják, vagy javaslatuk alapján használják fel e célra.

60. §

(1) Az Országos Kisebbségi Önkormányzat jogosult kisebbségi könyvtár, kisebbségi kiadó, múzeumi kiállítóhely és országos gyűjtőkörrel rendelkező ilyen közgyűjtemény, országos kulturális, művészeti, tudományos intézet létesítésére és fenntartására, és ahhoz költségvetési támogatást igényelhet.

(2) A nemzeti és etnikai kisebbség anyanyelvű irodalommal történő ellátását a kisebbségi könyvtári rendszer biztosítja.

(3) Azokon a településeken, ahol nem alakul meg a kisebbség önkormányzata a kisebbségi lakosság részére könyvtárhálózat létrehozása és működtetése a települési önkormányzat feladata.

61. §

(1) Az állam támogatja a kisebbségek kultúrája tárgyi emlékeinek gyűjtését, közgyűjtemények alapítását, gyarapítását.

(2) Az állam támogatja a kisebbségek könyvkiadását és az időszakos kiadványait.

(3) Jogszabályoknak és közérdekű közleményeknek a kisebbségek anyanyelvén történő ismertetését az állam támogatja.

(4) Az e körbe tartozó létesítmények megszüntetéséhez a megfelelő szintű kisebbségi önkormányzat hozzájárulása szükséges.

62. §

(1) A közszolgálati rádió- és televízió biztosítja a kisebbségi műsorok rendszeres sugárzását.

(2) A kisebbségek adásait készítő országos és körzeti stúdiók, valamint közösségi rádió- és televíziós stúdiók anyanyelvi műsorainak programját az adott kisebbség országos önkormányzatával a megfelelő sajtó-alapítvány kuratóriumának keretében egyezteteti.

63. §

Az államnak törekednie kell nemzetközi szerződéskötés révén a kisebbségek által lakott területeken az anyaországból származó rádió- és televízió adások vételének biztosítására.

64. §

"A" Az 53. § b), c), d), pontjaiban meghatározott, költségvetési támogatást élvező országos intézmények alapítványi formában működnek.

"B" A Kerekasztal ezen megoldást elveti, kéri a § elhagyását.

VI. Fejezet

Nyelvhasználat

65. §

(1) A Magyar Köztársaságban anyanyelvét bárki mindenkor és mindehol szabadon használhatja. Az anyanyelv használatának feltételeit e törvényben meghatározott esetekben az állam biztosítani köteles.

(2) A kisebbséghez tartozó személyek anyanyelvüket az élet bármely területén - ideértve a gazdasági életet, a kereskedelmi és kulturális kapcsolatokat - korlátozás nélkül használhatják.

(3) Az államigazgatási, - büntető - polgári és más eljárások során az anyanyelv használatának lehetőségét törvény biztosítja (1981. évi I. törvény, 1973. évi I. törvény, 1952. évi III. törvény), illetőleg új törvény alkotása során köteles biztosítani.

66. §

(1) Az Országgyűlésben a képviselők anyanyelvüket használhatják. (Az erre vonatkozó részletes előírásokat a Házzsabály tartalmazza.)

(2) A helyi önkormányzat képviselőtestületében a kisebbségi képviselő (1990. LXIV. törvény, 48-50. §) joga, hogy anyanyelvét használja. A felszólalás szövegét vagy tartalmi kivonatát az ülés jegyzőkönyvéhez magyar nyelven mellékelni kell.

(3) Ha a településen kisebbséghez tartozó személyek élnek, a helyi önkormányzat képviselőtestülete úgy dönthet, hogy jegyzőkönyveit és a határozatokat a magyar mellett az adott kisebbség nyelvén is vezeti, illetőleg megszövegezi.

67. §

(1) Azon a településen, illetőleg önkormányzattal rendelkező településrészén, amelyen valamely kisebbség vélelmezett aránya eléri az egész lakosság 5 %-át, vagy a lakosság legalább 5 %-a kéri, a helyi önkormányzatnak törekednie kell arra, hogy illetékességi területén:

- a) a helyi önkormányzat rendeletének kihirdetése, illetőleg hirdetmény közzététele - a magyar mellett - a kisebbség anyanyelvén is megtörténjen,
- b) a közigazgatási eljárás során használt nyomtatványok a kisebbség anyanyelvén is rendelkezésre álljanak,
- c) a helység- és utcaneveket megjelölő táblákon, továbbá a közhivatalok (közszolgáltatást végző szervek) elnevezését feltüntető táblákon és működésükre vonatkozó közleményeken - a magyar mellett azzal azonos módon - a kisebbség anyanyelvét is használják.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettségről a helyi önkormányzat döntése alapján költségvetéséből gondoskodhat, azonban megtérítését a központi költségvetésből igényelheti, ha saját költségvetéséből nem képes fedezetet biztosítani.

68. §

(1) Azon a településen, amelyen nemzetiségi lakosság él, a helyi önkormányzati állások betöltése során biztosítani kell az általános szakmai követelmények megtartása mellett az adott kisebbség anyanyelvét ismerő tisztviselő alkalmazását.

(2) A helyi önkormányzat a kisebbségi lakosság ügyeinek intézésére a tisztviselői állások betöltésekor a kisebbség anyanyelvét ismerőt köteles előnyben részesíteni.

VII. Fejezet

A kisebbségek támogatása, gazdálkodása, vagyona

69. §

(1) A Magyar Köztársaságban élő nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesülésének és jogos igényeik támogatásának pénzügyi feltételeit az állami költségvetésben, az önkormányzatok költségvetésében és a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Alap révén kell biztosítani.

(2) E feladatok ellátásában hazai és külföldi szervezetek, alapítványok és magánszemélyek is közreműködhetnek. A külföldi - a kisebbségi kultúra támogatásához nyújtott - adományok esetében az állam külön szabályok szerinti vámkedvezményt és vámentességet biztosít.

(3) Az Állami Vagyonügynökség és a Kincstári Vagyonkezelő Szervezet és az Állami Számvevőszék végzi az e törvényből eredő állami kötelezettségek teljesítésének ellenőrzését.

(4) (A törvényből hiányzik a kisebbségi önkormányzatok megalakulásához szükséges induló vagyon megteremtési módozatainak kidolgozása, az induló vagyont biztosító szervek, valamint a végrehajtást lebonyolító megnevezése. A Kerekasztal kéri a hiány pótlását, a Hivatal erre megoldási módozatok kidolgozását nem tartja lehetségesnek.)

70. §

(1) A Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Alap pályázati rendszerben működik. Kisebbségi szervezetek, magánszemélyek kezdeményezéseinek, alkotó munkájának, tevékenységének támogatására szolgál, a kisebbségi kultúra, tudomány, művészet stb. érdekében.

(2) Az Alapot az Országgyűlés hozza létre, pályázati feltételeit nyilvánosan meghirdeti, ezek alapján Kuratórium dönt a pályázatok elbírálásáról. A Kuratórium munkájába be kell vonni a kisebbségek képviselőit. A 39. § (2) bekezdése értelmében erről az Országos Kisebbségi Önkormányzat dönt.

71. §

(1) A kisebbségi önkormányzatok feladatai ellátásának anyagi-, pénzügyi feltételeit:

- induló vagyon biztosítása (állami ingatlan és alapjuttatás),
- az állam költségvetési hozzájárulása,
- a helyi vagy területi önkormányzat hozzájárulása,
- saját bevételek,
- alapítványok,
- nemzetközi szervezetek, hazai és külföldi szervezetek, illetőleg magánszemélyek adományai és felajánlásai, valamint
- egyéb (vállalkozási stb.) bevételek biztosítják.

(2) Az állami költségvetés biztosítja a kisebbségek alapvető jogai érvényesítésének és alapszükségletei kielégítésének pénzügyi feltételeit, így különösen: a kisebbségi önkormányzatok létrehozásához a hozzájárulást, címzett- illetve céltámogatást, a hatósági, bírósági eljárásokban és helyi önkormányzatokban a kisebbségi nyelvek használatának költségeit.

(3) Az e törvényben felsorolt, a kisebbségi kulturális autonómia körébe tartozó intézmények fenntartásához normatív költségvetési támogatást kell adni. Ennek összegét úgy kell megállapítani, hogy az intézmények működésének színvonala a hasonló nem kisebbségi rokonintézmények ellátási szintjét képes legyen biztosítani.

(4) Az alapítványok, adományok és más bevételek elsősorban a kisebbségi önkormányzatok egyéb intézményeinek fenntartását, fejlesztési és támogatási célokat szolgálják.

(5) A kisebbségek helyi és országos önkormányzatainak és azok intézményeinek normatív támogatása a törvény mellékletében részletezett kvóták szerint történik.

A kisebbségi önkormányzat vagyona

72. §

(1) A kisebbségi önkormányzatok vagyona az önkormányzatok működéséhez és céljaihoz szükséges tulajdonból és vagyoni értékű jogokból áll.

A kisebbségi önkormányzatok mint jogi személyek, vagyonukkal önállóan gazdálkodnak.

(2) A kisebbségi önkormányzatok tulajdona az önkormányzatok céljainak megvalósítását szolgálja. A kisebbségi önkormányzat vagyona a helyi önkormányzatok és más állami szervek által átadott, megállapodásban foglalt és a működés feltételeinek megfelelő ingatlanokból és a működése során bármilyen tulajdonszerzési jogcím alapján megszerzett ingó és ingatlan vagyonból, illetőleg vagyoni értékű jogokból (követelések, kötelezettségek) áll. A helyi (vagy területi) önkormányzati vagyonból és más állami szervektől átvett ingatlanvagyon tartozékaival és alkatrészeivel törzsvagyonnak számít. A törzsvagyont a többi vagyontárgytól elkülönítve kell nyilvántartani. A törzsvagyont nem idegeníthető el. A kisebbségi önkormányzatot megillető tulajdonosi jogok gyakorlása a közgyűlés hatáskörébe tartozik, gyakorlásuk nem ruházható át a vezetőségre vagy más szervre.

(3) A kisebbségi önkormányzati tulajdon körébe tartoznak különösen:

- oktatási, tudományos, kulturális, egészségügyi, szociális, tömegkommunikációs, sport, kisebbségi érdekvédelmi és egyéb intézmények,
- épületek, ingatlanok,
- pénzkészletek, betétek, értékpapírok,
- ingóságok,
- vagyoni értékű jogként: frekvencia.

73. §

(1) A kisebbségi önkormányzat vagyona gyarapítása érdekében a hatályos jogszabályoknak megfelelően gazdasági vállalkozásokba kezdhet, illetőleg azokban részt vehet.

(2) A kulturális jogok gazdasági feltételeinek biztosítása érdekében létrehozott vállalkozások adómentességben, illetőleg adókedvezményben részesülnek. A Kormány e törvény hatálybalépésétől számított 10 hónapon belül köteles az adómentesség, illetőleg adókedvezmény részletes feltételeit kidolgozni és javaslatát az Országgyűlés elé terjeszteni.

VIII. Fejezet

Záró rendelkezések

74. §

(1) E törvény 1991. december 15-én lép hatályba. Hatálya a Magyar Köztársaság területén kiterjed a 4. §-ban meghatározott valamennyi honos

"A" népcsoportra

"B" nemzeti és etnikai kisebbségi csoportra

és tagjára, alkalmazása a törvényben meghatározott körben és módon biztosítandó.

(2) "A" E törvény végrehajtásának biztosítására a Kormány 150 napon belül végrehajtási programot köteles kidolgozni.

"B" (A Kerekasztal az országos kisebbségi önkormányzatok igényeinek kormányzati kielégítésére konkrét határidőket kíván szabni, szöveges javaslatát a későbbiekben terjeszti elő.)

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg:

- az 1952. évi III. törvény (Pp) 360. § (1) bekezdése az alábbi d) ponttal egészül ki:

d) az 1191. évi ... számú törvény 25. §-ának (1) bekezdésében meghatározott kisebbségi önkormányzatok egymás közötti pereit,

- az 1972. évi IV. törvény - a bíróságokról - 73. §-a kiegészül: "... és kisebbségi ...", szövege tehát: "... a bíróság területén működő helyi és kisebbségi önkormányzatok..."
- az 1972. évi V. törvény - az ügyészségről - 3. § (2) bekezdésének f) pontja kiegészül: "és kisebbségi önkormányzatok"-kal, a bekezdés szövege helyesen: "... a társadalom valamennyi szervezete, a kisebbségi önkormányzatok..."
- a 30/1964. (XII. 2.) Kormányszámú rendelet 5/A § (1) bekezdése az alábbiakkal egészül ki: "... és kisebbségi önkormányzatokkal ...", e § szövege az alábbiak szerint változik: "A rendezési tervet elfogadása előtt az érdekelt államigazgatási szervekkel és kisebbségi önkormányzatokkal egyeztetni kell,..."

75. §

(1) E törvény rendelkezéseinek megsértése - amennyiben nem minősül más súlyosabb cselekménynek, vagy a Btk 156, 157. §-aiban meghatározott büntettnék - vétség, mely pénzbüntetéssel büntetendő.

Az 1978. évi IV. törvény (Btk) az alábbi 157/A §-sal egészül ki:

"Aki az 1991. évi ... számú törvény rendelkezéseit szándékosan megszegi, vagy érvényesülését tudatos, erre irányuló, folyamatos cselekvéssel akadályozza, kisebbségi jogokat sértő vétséget követ el és pénzbüntetéssel büntetendő."

(2) "Az (1) bekezdés hatálya alá tartozónak minősül minden olyan magatartás, cselekedet, kijelentés, amelynek célja a szabad identitásválasztás befolyásolása, vagy amely a választás megváltoztatását kívánja elérni."

76. §

(1) Az 1989. évi 19. számú törvényerejű rendelet - a menekültként elismert személyek jogállásáról - 1. § (1) bekezdése az alábbi g) ponttal egészül ki:

"nem illetik meg, illetőleg nem terhelik az 1991. évi ... törvényben meghatározott jogok és kötelezettségek".

(2) Az 1982. évi 17. számú törvényerejű rendelet 30. §-a az alábbi (3) bekezdéssel egészül ki:

"A kisebbséghez tartozó személy nevét anyanyelve szabályai szerint is fel kell tüntetni a hivatalos okmányokban, az anyakönyvbe ennek megfelelően is be kell jegyezni."

(3) A 38/1973 (XII. 27.) MT számú rendelet 4. §-a az alábbi (3) bekezdéssel egészül ki:

"Munkaviszony létesítésénél az 1991. évi .. törvény 14. §-ában foglalt feltételeket figyelembe kell venni."

77. §

(1) E törvény alkalmazása során az 1990. évi LXIV. törvény - a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról - 1-3. §-ait kell alkalmazni a választójog megállapítására, 4-8. §-ait a választók nyilvántartására, 13-22. §-ait a választási szervekre, 31-45. §-ait a szavazás, a választás eredményének megállapítására, ahol e törvény nem tartalmaz külön rendelkezést.

(2) Az 1985. évi I. törvény - az oktatásról - szabályainak alkalmazása során e törvény rendelkezéseinek hatályosulniuk kell. Erről a Művelődési és Közoktatási Miniszter gondoskodni köteles.

78. §

(1) Ezen törvény hatályba lépésétől számított egy éven belül a Kormány köteles az Országgyűlés elé terjeszteni az 1989. évi XXIV. törvény - az országgyűlési képviselők választásáról - módosítását, illetőleg kiegészítését a Magyar Köztársaságban élő kisebbségek országgyűlési képviseletéről.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak megvalósulásáig a képviselet megoldására vonatkozó külön javaslatot mellékletben kell kidolgozni.

79. §

(1) A 34. § (2) bekezdése alapján biztosítani kell, hogy a kisebbségi önkormányzatok megalakulásáig, de legkésőbb 1992. december 31-éig a pénzügyi támogatás rendszere változatlan maradjon. A Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal a végrehajtási program kidolgozása során fordítson gondot az új szervezetek működésének megindulásához szükséges pénzügyi alapok kialakítására, melyre a Pénzügyminisztérium megfelelő összeget köteles elkülöníteni, illetőleg tartalékolni.

(2) A jelenleg működő nemzetiségi szövetségek saját maguk döntsenek fennmaradásukról, illetőleg feloszlásukról, átalakulásukról, vagy a kisebbségi önkormányzatokhoz megállapodás útján történő csatlakozásukról. A szervezeti változások e törvény szabályai szerint történhetnek.

80. §

(1) A törvény hatálybalépését követően kisebbségi önkormányzatnak kell tekinteni az e törvény 27-35. §-a alapján megválasztott önkormányzatokat.

(2) E törvény 1. § (4) bekezdésében megfogalmazott szülőföldhöz való jog, nem a születési hely, hanem a szülők, nevelők, ősök lakhelyéhez, hazájához való kötődés elismerését és oltalmát jelenti.

(3) Az 1987. év XI. törvény 10. §-a az alábbi 10/A §-sal egészül ki:

"A kisebbségi önkormányzat az e törvény 39. § (1) bekezdésében, illetőleg a 46. §-ban meghatározott feladatkörében kisebbségi önkormányzati rendeletet alkothat a hatályos jogszabályokkal összhangban."